

GRUNDLAGSUTSKOTTETS UTLÅTANDE 53/2005 rd

Regeringens proposition med förslag till ändring av lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation

Till kommunikationsutskottet

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 11 oktober 2005 en proposition med förslag till ändring av lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation (RP 152/2005 rd) till kommunikationsutskottet för beredning och bestämde samtidigt att grundlagsutskottet ska lämna utlåtande till kommunikationsutskottet.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- konsultativ tjänsteman Juha Perttula, kommunikationsministeriet
- assistent Juha Lavapuro
- professor Kaarlo Tuori.

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår att lagen om dataskydd vid elektronisk kommunikation ändras. Syftet är att möjliggöra förmedlingen av myndigheternas nödunderrättelser och andra myndighetsmeddelanden i form av ett textmeddelande eller i övrigt med hjälp av elektroniska riktade kommunikationstjänster i mobiltelenät.

Lagen avses träda i kraft den 1 april 2006.

I motiven till lagstiftningsordning gör regeringen en bedömning av bestämmelserna mot

bakgrund av grundlagens 10 § om skydd för privatlivet och hemligheten i fråga om förtroliga meddelanden. Egendomsskyddet och rörelsefriheten i 15 respektive 9 § i grundlagen är också relevanta. Det föreslagna bemyndigandet att utfärda förordning speglas mot 80 § i grundlagen. Enligt regeringen kan lagen behandlas i vanlig lagstiftningsordning men anser det trots allt önskvärt att ett utlåtande inhämtas av grundlagsutskottet.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

I den föreslagna 35 a § föreskrivs om förmedling av riktade nödunderrättelser och andra riktade myndighetsmeddelanden i form av ett text-

meddelande eller något annat meddelande. För att underrättelser ska kunna förmedlas behövs uppgifter om terminalers eller anslutningars position inom ett visst område.

GrUU 53/2005 rd — RP 152/2005 rd

Bestämmelserna har samband med skyddet för privatlivet enligt 10 § i grundlagen. Skyddet bygger på att den enskilde har rätt att leva sitt eget liv utan godtycklig eller ogrundad inblandning av myndigheter eller andra utomstående (RP 309/1993 rd, s. 52/II, GrUU 36/2002 rd s. 5/II, GrUU 9/2004 rd, s. 5/II). Bestämmelserna tangerar också skyddet för rörelsefriheten enligt 9 § i grundlagen (GrUU 36/2002 rd, s. 5/II, GrUU 9/2004 rd, s. 5/II).

Ändamålet med lokaliseringen av mobilteleapparater är inte att skaffa fram uppgifter som hör till privatlivet. Genom bestämmelserna skyddar man de användare som meddelandena avser för överhängande eller indirekta faror som hotar deras liv, hälsa eller egendom. När myndighetsmeddelanden förmedlas får myndigheterna inte veta om mobilteleapparaternas position och kommunikationen med dem. Bestämmelserna innebär alltså inte att myndigheterna

eller teleföretagen godtyckligt eller ogrundat blandar sig i användarnas privatliv eller rörelsefrihet.

Ett teleföretag är enligt den föreslagna 35 a § skyldigt att på begäran från de i paragrafen nämnda myndigheterna förmedla ett riktat myndighetsmeddelande. Det relevanta med avseende på att bestämmelserna ska vara noga avgränsade och acceptabla är att skyldigheten att förmedla myndighetsmeddelanden är begränsad till fall där förmedlingen är nödvändig för att skydda människors liv, hälsa eller egendom. Regeln utgör följaktligen inget problem med tanke på yttrandefriheten i 12 § i grundlagen.

Utlåtande

Grundlagsutskottet anför

att lagförslaget kan behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Helsingfors den 23 november 2005

I den avgörande behandlingen deltog

vordf. Arja Alho /sd
medl. Hannu Hoskonen /cent
Roger Jansson /sv
Reino Ojala /sd
Klaus Pentti /cent
Markku Rossi /cent

Simo Rundgren /cent
Arto Satonen /saml
Astrid Thors /sv
Jan Vapaavuori /saml
ers. Veijo Puhjo /vänst
Arto Seppälä /sd.

Sekreterare var

utskottsråd Petri Helander.